

# נשק המחר



ס'א"ל ז. עופר

מת-העולם הראשונה, היו 26.8 אחוזים נפגעי נשק כימי — ורק 2 אחוזים מהם מתו. מכל שאר הנפגעים היה אחוז המתים 25.8 אחוזים.

רק 4.5 אחוזים מנפגעי הנשק הכימי יצאו מכלל פעולה עד סוף המלחמה, לעומת 25 אחוזים מנפגעי הפצצות.

אילו השתמשו האמריקאים במלחמת-העולם השניה בגז נגד היפנים, היו עשויים לחסוך הי אלפים מחייליהם. אלפי-טונות הפצצות, אשר הוטלו על איי האוקיינוס השקט, כדי „לרכך“ את האויב ולהכין את הנחיתות — לא מנעו התנגדות חריפה מצד היפנים וקטילת האמריקאים באלפיהם; כך למשל, לשם כיבושו של שדה-התעופה יפני, שהוגן על-ידי 4.000 חיילים, הטילו האמריקאים 3.500 טונות חומר-נפץ, לחמו ארבעה ימים — ו-4.000 מאנשיהם נפגעו, כולל 1.026 הרוגים. לאחר הכיבוש היה אף צורך לבנות מחדש את שדה-התעופה, שנהרס כליל; אך 900 טונות של גז-חרדל היו חוסכות את ההרס — וכן אחוז בלתי-מבוטל מן האבידות בנפש.

לדעת המחבר נעוצה הסברה בדבר אי-המוסריות בשימוש בנשק הכימי והביולוגי, השוררת בקרב הציבור, בגורמים אחדים:

- היות הנשק הכימי והביולוגי חדש יחסית.
- התעמולה הרבה נגד שימוש ברעלים בכלל.
- חוסר ידע.
- מהן אמות-המידה לבחינת המושג „נשק מוסרי“ — אם יש מושג כזה במצא?
- לדעת המחבר יש להשתמש באמות-המידה הבאות:
  - מידת סבלו של הנפגע.
  - אחוז הנפגעים המסוגלים לחזור לשירות פעיל לאחר פגיעתם.
  - אחוז ההרוגים מתוך הנפגעים.
- בהתאם לאמות-מידה אלו, ובהתבסס על העובדות והמספרים שליקט ממלחמות המאה העשרים, מגיע המחבר למסקנה, כי הנשק הכימי והביולוגי הוא „נשק מוסרי“ — באורח יחסי, כמובן.

## השתלבותו של הנשק הכימי והביולוגי בעידן הגרעיני

בספרו עוסק רוטשילד גם בניתוח מקומו של הנשק הכימי והביולוגי בעידן הנשק הגרעיני — ואף בתחום זה מגיע הוא למסקנה, כי יש להעדיף את הראשון. תפיסתו מבוססת על הנחות אחדות:

- נשק כימי-ביולוגי אינו גורם כמעט נזק לצידו; ניתן לכבוש בעזרתו מתקנים חיוניים מבלי להרסם תחילה — ולפיכך אפשר להשתמש בהם מיד לאחר טיהורם.
- לחיסול מהיר של סכסוכים-מוזויינים מוגבלים, נמנעות המעצמות ממילא מהפעלתן של פצצות-אטום „קטנות“, כי אינן נכונות להשתמש לאחר מכן בפצצות-אטום גדולות. העלויות לסבך בדרך האסקלציה — במלחמה עולמית כוללת. לפיכך נמשך כיום הסכסוכים-המוזויינים המוגבלים — בהם מופעל הנשק הקונכי-בנציונלי בלבד — זמן ממושך, תוך גרימת אבידות והרס רב. משום כך מגיע המחבר למסקנה, כי נשק העתיד, החוסך בנפגעים וברכוש והמקצר את משך המלחמה, הוא דווקא הנשק הכימי והביולוגי, העשוי למנוע את ההידרדרות לכדי מלחמה גרעינית כוללת.

בריגנדי-גרנל (בדימוס) ג'.ה. רוטשילד, שעמד בראש פיקוד המחקר והפיתוח של החייל הכימי בצבא ארצות-הברית מציג את ה„אני מאמין“ שלו בתחום הפעלת הנשק הכימי והביולוגי בספרו „נשק המחר“.

המחבר, שהוא — ללא ספק — ברי-סמכא בנושא זה, מפתח תיאוריה מעניינת ומקורית בדבר יעילות השימוש בנשק הכימי והביולוגי והמניעים לאי-הפעלתו במלחמת-העולם השניה. השקפת המחבר, כפי שהיא מוצגת בהקדמה לספר, היא:

הנשק הכימי והביולוגי הוא נשק רבי-עוצמה, בהתקפה כבהגנה. עוצמתם של כלי-נשק אלה מבוססת על העובדה שתכונותיהם שורות באורח בסיסי מתכונות כלי-הנשק המקובלים. בזכות חלק מתכונות מיוחדות אלה עשויים כלי-נשק אלה להבטיח את השלום. הנשק הכימי והביולוגי נראה מסתורי בעיני הציבור הרחב, כיוון שממשלת ארצות-הברית — במקרה דגן — עוטפת את הפעילות סביבו במעטה עבה של סודיות, ומונעת אפילו מקציני צבאה את הדיון בו.

גנרל רוטשילד כתב את ספרו לאחר שפרש מן השירות הפעיל, ולפיכך ראה עצמו בן-הוריו להביע את רעיונותיו בפומבי, וזאת — כמובן — תוך הקפדה על אי-גילוי סודות צבאיים מובהקים.

## הנשק הכימי והביולוגי - והמוסר

בספרו מתפלמט גנרל רוטשילד עם המתנגדים להפעלת נשק כימי-ביולוגי מטעמי מצפון — אותם „בעלי-מוסר“ הטוענים, כי נשק זה הוא אכזרי ובלתי-אנושי. לא הנשק — כשלעצמו — הוא אכזרי ובלתי-אנושי, סבור המחבר, כי אם המלחמה עצמה; וכל עוד משמש הנשק כאמצעי בה, אין לחפש את שורש הרע בו אלא בה. לחיזוק דבריו הוא מביא עובדות ומספרים מתולדות המלחמות האחרונות, כגון:

מתוך 272,000 נפגעי חיל-המשלוח האמריקאי לאירופה במלח-